

Van banenafspraken naar wettelijk Quotum: wat betekent dat en wat is het proces daar naartoe?

'Nu de banenafspraken 2016 door de sector overheid niet is gehaald, wenst SZW het traject inzetten voor de beslissing het wettelijk quotum voor deze sector te activeren', zo heeft de Staatssecretaris van SZW per brief van 30 juni 2017 de Tweede Kamer¹ laten weten.

Dit document geeft inzicht in de achtergrond en het proces.

Gebruikte bronnen zijn juridisch getoetst, zoals het SZW Kennisdocument van februari 2017.

Samenvatting

In het sociaal akkoord is bepaald dat als de vrijwillig gemaakte banenafspraken niet is gehaald, de quotumregeling kan ingaan.

Daartoe overlegt SZW met het Rijk, de gemeenten en de sociale partners.

Op grond daarvan neemt het kabinet een besluit.

Dit besluit legt het kabinet eerst voor aan de Tweede Kamer.

De Wet banenafspraken en quotum arbeidsbeperkten is per 1 mei 2015 in werking getreden maar aan het deel van de wet dat betrekking heeft op de quotumregeling wordt vooralsnog geen uitvoering aan gegeven.

Dat kan gebeuren indien na een jaarlijkse meting blijkt dat er onvoldoende extra banen zijn gerealiseerd voor de banenafspraken. Dan kan het wettelijk quotum worden geactiveerd door middel van een ministeriële regeling².

Nu de banenafspraken 2016 voor de sector overheid niet is gehaald, wenst SZW voor deze sector het wettelijk quotum in werking te laten treden. Dat is mogelijk wanneer een jaarlijkse meting negatief uitvalt en er geen externe verklaarbare factoren zijn die dit kunnen rechtvaardigen³.

De externe factoren die daarbij in aanmerking worden genomen, zijn onder andere de conjunctuur, de regionale arbeidsmarktvaart en -aanbod en de omvang van de doelgroep⁴.

¹ <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/kamerstukken/2017/06/30/kamerbrief-twee-meting-banenafspraken>

² Art. 122n lid 1 Wet financiering sociale voorzieningen (Wfsv)

³ Art. 122n lid 1 Pw Wfsv

⁴ Kamerstukken II 2013/14, 33 981, nr. 3, p. 16

De boete bedraagt 5.000 euro per niet vervulde baan⁵. De Belastingdienst verzendt de heffingsbeschikking en int de heffing. De heffing komt ten gunste van het Arbeidsongeschiktheidsfonds⁶.

Het proces:

1. SZW overlegt⁷ met:

- a. het Rijk,
- b. de gemeenten en de
- c. sociale partners

Partijen worden gehoord en hebben adviesrecht.

2. Overeenstemming met gevoelens Ministerraad

De quotumheffing, bedoeld in hoofdstuk 3, afdeling 4, paragraaf 4a, wordt niet uitgevoerd dan nadat bij regeling van Onze Minister, in overeenstemming met het gevoel van de ministerraad, tot invoering is besloten indien is gebleken dat het aantal banen voor arbeidsbeperkten als bedoeld in artikel 38b, eerste lid, en het vierde lid, in onvoldoende mate is toegenomen ten opzichte van het aantal van deze banen op 1 januari 2013, waarbij dit apart wordt beoordeeld voor de sector overheid onderscheidenlijk de sector niet-overheid⁸.

3. Politieke beslissing⁹

Het besluit de quotumheffing te activeren is een besluit met aanzienlijke gevolgen. De regering vindt het daarom gerechtvaardigd hier niet toe over te gaan dan na een zorgvuldig proces. Dat betekent dat overleg wordt gevoerd met de sociale partners en de VNG en dat eventuele verklarende factoren van het niet halen van de banenafspraken in overleg met sociale partners en de VNG worden besproken.

Het uiteindelijke besluit is een politieke beslissing.

Het kabinet informeert de Tweede Kamer minimaal vier weken voorafgaande aan publicatie van het besluit over de inhoud van de ministeriële regeling voor de activering van de quotumheffing.

A. Banenafspraken

- Het kabinet heeft met sociale partners een **afspraken** gemaakt om extra banen voor mensen met een beperking te creëren.

⁵ Art. 2.23 lid 3 Besluit Wfsv

⁶ Art. 114 onderdeel d Wfsv

⁷ SZW Kennisdocument banenafspraken, p25

⁸ Art. 122n lid 1 Wfsv

⁹ Tweede Kamer, vergaderjaar 2015–2016, 29 544, nr. 739

Bijlage 2 bij brief resultaten monitor banenafpraak 2016

- Het gaat om 125.000 banen voor mensen met een arbeidsbeperking in 2026 bij reguliere werkgevers ten opzichte van de nulmeting op 1 januari 2013, waarvan 100.000 in de marktsector en **25.000 in de overheidssector**. Deze aantallen zijn verdeeld over de jaren.
- Als één baan wordt geteld een baan van 25,5 verloonde uren per week. Banen groter of kleiner dan 25,5 uur per week tellen naar rato mee.
- Alle werkgevers, groot en klein, kunnen de extra banen realiseren.
- Monitoring of de doelstelling is gehaald, gebeurt landelijk per sector (markt en overheid), niet per individuele werkgever.
- Pas als de banenafpraak te weinig banen oplevert, volgt **mogelijk** de activering van de quotumheffing.

B. Quotumheffing

- In 2017 wordt beoordeeld of er tot en met 2016 voldoende banen zijn gerealiseerd.
De resultaten van de zogenoemde twee-meting worden in de zomer van 2017 bekend.
- Als de marktsector of de overheidssector niet genoeg banen heeft gerealiseerd,
kan het kabinet in overleg met sociale partners en de VNG in 2017 besluiten de quotumregeling voor de betreffende sector te activeren.
- Indien dat het geval is wordt in 2017 **het quotumpercentage** voor de sector bepaald dat in 2018 gaat gelden.
- Het quotumpercentage geldt alleen voor werkgevers met 25 of meer werknemers, die per jaar meer dan 40.575 verloonde uren via de loonaangifte verantwoord hebben.
- Als een werkgever er in 2018 niet in is geslaagd te voldoen aan het quotumpercentage dat voor zijn sector geldt, wordt er een heffing opgelegd in 2019 over 2018.

Zie bijlage I voor meer detailinformatie.

C. Doelgroep

1. Mensen die onder de Participatiewet vallen en die niet zelfstandig² het wettelijk minimumloon (WML) kunnen verdienen.
2. (Ex) vso/pro-leerlingen die zich schriftelijk, via het ABA-formulier³, hebben aangemeld bij UWV.
3. Mensen met een Wsw-indicatie.
4. Wajongers met arbeidsvermogen.
5. Mensen met een Wiw-baan of ID-baan.

De **extra doelgroep voor de quotumheffing** bestaat uit de volgende mensen:

6. Mensen met een medische beperking die is ontstaan voor hun 18^e verjaardag of tijdens hun studie, die zonder een voorziening geen WML kunnen verdienen, maar met een voorziening wel.

D. Het quotumpercentage

In het regeerakkoord stond een quotumpercentage van 5 procent, dat geldt niet meer.

Als de quotumheffing wordt geactiveerd, wordt het percentage berekend op basis van een formule. Het uitgangspunt voor dit percentage is het aantal banen van de banenafspraken dat per sector (overheid of markt) geldt. Het percentage voor de quotumheffing groeit mee met de jaarlijkse groei van de banen uit de banenafspraken.

De hoogte van het quotumpercentage wordt vastgesteld op basis van een aantal variabelen. Voor beide sectoren – markt en overheid – wordt een apart quotumpercentage berekend. In de teller staan het aantal verloonde uren van mensen met een arbeidsbeperking tijdens de nulmeting aangevuld met het aantal banen uit de banenafspraken. In de noemer staat het totaal aantal verloonde uren van de sector markt dan wel de sector overheid.

Het berekenen van het quotumpercentage is een ingewikkelde aangelegenheid (zie hiervoor eventueel het SZW Kennisdocument februari 2017, de Q&A's 80 t/m 86).

E. Verschil tussen de banenafspraken en de quotumheffing

Banenafspraken	Quotumheffing
Vrijwillige afspraak (sociaal akkoord)	Wettelijke 'stok achter de deur'.
Alle werkgevers kunnen banen Realiseren	Alleen van toepassing op werkgevers met 25 of meer medewerkers
Aantal banen	Aantal verloonde uren
Alleen onderscheid tussen sector overheid en sector markt van belang	Heffing op individueel werkgeversniveau
Inleenverbanden toegerekend aan Inlenende sector (markt/overheid)	Inleenverbanden toegerekend aan individuele inlenende werkgevers met 25 of meer werknemers
Doelgroep: Zie hierboven C, 1 t/m 5	Zelfde doelgroep als bij banenafspraken, zie C. + Mensen met een medische beperking die is ontstaan voor hun 18e verjaardag of tijdens studie die zonder voorziening geen WML kunnen verdienen, maar met voorziening wel.

Noot¹⁰:

De Tweede Kamer heeft in december 2014 een motie aangenomen met de strekking dat de regering de quotumheffing kan **deactiveren** als drie jaar nadat de quotumheffing geactiveerd is, het aantal banen dat is gerealiseerd ruim voldoet aan het afgesproken aantal banen dat conform de banenafspraken in deze periode gerealiseerd had moeten worden. Dit zal pas drie jaar na de activering van de quotum-heffing, op zijn vroegst in 2020.

¹⁰ Eerste Kamer, vergaderjaar 2014–2015, 33 981, D

Bijlage I

Wat houdt de quotumheffing in?

Alleen als werkgevers de aantallen banen van de banenafspraken in een jaar niet realiseren, kan er een quotumheffing komen. Als de werkgevers de afgesproken aantallen banen elk jaar realiseren, blijft de banenafspraken gelden, en geldt de quotumheffing niet.

Het gaat om werkgevers die per jaar meer dan 40.575 verloonde uren via de loonaangifte verantwoord hebben. Dit hoeft dus niet per definitie hetzelfde te zijn als 25 werknemers. Alleen werkgevers die per jaar 40.575 verloonde uren of meer hebben verantwoord via de loonaangiften krijgen met de quotumheffing te maken.

In het jaar voordat de quotumheffing gaat gelden, bepaalt het ministerie van SZW op basis van een formule het quotumpercentage. Dit percentage kan voor de sector overheid een ander percentage zijn dan voor de sector markt. In het sociaal akkoord is bepaald dat voor de quotumregeling ingaat, er eerst overleg is tussen het Rijk, de gemeenten en de sociale partners. Op grond daarvan neemt het kabinet een besluit. Dit besluit legt het kabinet eerst voor aan de Tweede Kamer.

Wanneer gaat de quotumheffing in?

Dit is afhankelijk van de resultaten van de banenafspraken. De quotumverplichting kan voor het eerst ingaan in het jaar 2018. In 2017 beoordeelt SZW per sector (markt of overheid) of de werkgevers uit die sector de aantallen banen voor 2016 gehaald hebben. Als dat niet het geval is, kan de quotumplicht gaan gelden voor de sector (of de sectoren) die de aantallen uit de banenafspraken niet heeft (of hebben) gehaald. De quotumheffing over de eventuele quotumplicht uit 2018 vindt in 2019 plaats.

Hoe weet een werkgever of zijn organisatie onder de quotumheffing valt?

De quotumheffing geldt voor alle bedrijven met 25 werknemers of meer. Of een bedrijf daaronder valt, stelt UWV op de volgende manier vast. Het aantal van 25 werknemers wordt uitgedrukt in verloonde uren. Per jaar wordt hiervoor de grens van 40.575 uur aangehouden (1.623 uur per kalenderjaar (31,1 uur per week) per werknemer maal 25 werknemers). Aan de hand van de polisadministratie stelt UWV vast of het bedrijf dit aantal verloonde uren heeft verantwoord in de loonaangifte. De werkgever kan ook zelf bepalen of het aantal verloonde uren in zijn bedrijf meer of minder bedraagt dan die 40.575 per jaar, omdat hij zelf het aantal verloonde uren in de loonaangifte opneemt.

Bijlage 2 bij brief resultaten monitor banenafpraak 2016

Hoeveel tijd hebben werkgevers om banen te creëren voor mensen uit de doelgroep als de quotumregeling wordt geactiveerd?

Het quotumpercentage wordt vastgesteld in het kalenderjaar voorafgaand aan het kalenderjaar waarin het quotumpercentage van toepassing is. Indien medio 2017 blijkt dat het aantal banen in december 2016 volgens de banenafpraak niet is gerealiseerd, kan de quotumverplichting per 1 januari 2018 worden geactiveerd.

Als dat gebeurt, wordt nog in 2017 het quotumpercentage berekend dat van toepassing is in het jaar 2018. Dit percentage geldt op het niveau van het fiscaal nummer van de werkgever. Om werkgevers de gelegenheid te geven zich voor te bereiden op het quotumpercentage, worden werkgevers hierover in het najaar van 2017 geïnformeerd.

De feitelijke heffing van het verschuldigde quotumbedrag vindt in augustus 2019 plaats.

Hoe weten werkgevers wie van hun werknemers tot de doelgroep behoren?

Als de quotumheffing wordt geactiveerd, informeert UWV de werkgevers met 25 werknemers of meer werknemers wie van hun werknemers tot de doelgroep behoren.

Kunnen werkgevers navragen hoeveel werknemers uit de doelgroep zij in dienst hebben?

Ja, werkgevers kunnen via het werkgeversportaal van UWV nagaan of een sollicitant of werknemer in het doelgroepregister is opgenomen. Ook kunnen werkgevers bij UWV op basis van ofwel een fiscaalnummer (=alle loonheffingnummers) ofwel een specifiek loonheffingnummer nagaan of zij al mensen die tot de doelgroep behoren in dienst hebben.

Dat kan via [deze](#) link. De berekening van de quotumheffing wordt gedaan aan de hand van het fiscaal nummer van de werkgever.

Hoe wordt er geteld bij grote werkgevers die zijn georganiseerd als conglomeraat van verschillende BV's of in verschillende werkmaatschappijen.

De quotumheffing wordt per werkgever berekend op het niveau van het **fiscaal nummer**. Voor werkgevers is dat een bekende en herleidbare afbakening. Het gaat om het niveau waarop werkgevers werknemerspremies afdragen en het niveau waarop de hoogte van de WIA-premie per werkgever wordt vastgesteld.

Tellen bij de quotumheffing ook de werknemers uit de doelgroep mee die al voor 1 januari 2013 in dienst waren (of gedetacheerd waren) bij een werkgever?

Bij de quotumheffing wordt jaarlijks per individuele werkgever beoordeeld of hij heeft voldaan aan het quotumpercentage dat voor hem voor in dat bepaalde jaar geldt. Indien dit niet het geval is, heeft de werkgever een quotumtekort in dat jaar. Om dat te bepalen tellen alle mensen uit de doelgroep mee die bij deze werkgever verloonde uren hebben tijdens dat jaar. Het maakt daarbij niet uit hoe lang deze mensen al in dienst zijn, en of ze ook al voor 1 januari 2013 in waren.

Wanneer komt er meer duidelijkheid over het meetellen van ingekochte diensten tijdens een eventuele quotumheffing?

De banen die via inkoop van diensten tot stand komen tellen op dit moment niet mee bij de inkoopende partij. Deze banen tellen wel mee bij de werkgever (=formele werkgever) die de mensen in dienst heeft en die dienst levert aan de inkoopende partij. Deze banen tellen dus ook mee bij de sector van deze formele werkgever.

De partijen van de Werkkamer verkennen op dit moment een aantal varianten op de constructie van inkoop van diensten voor de periode van de quotumheffing. Ook vindt er een pilot plaats om inzicht te krijgen of een inkoopconstructie mogelijk is bij werkzaamheden die niet op locatie van de inkoopende werkgever worden verricht. De uitkomst van de nadere verkenning door de Werkkamer en van de pilot wordt in de eerste helft van 2017 verwacht.

Inleenverbanden

Tellen inleenverbanden bij de quotumheffing ook mee?

Ja, inleenverbanden tellen bij de quotumheffing mee. De manier waarop de inleenverbanden mee kunnen tellen, is anders dan bij de banenafspraken. Bij de quotumheffing tellen we op het niveau van de individuele werkgever, en niet, zoals bij de banenafspraken, op landelijk niveau. Op zijn vroegst treedt de quotumverplichting met ingang van 1 januari 2018 in werking. Dit betekent dat het systeem inleenverbanden quotumregeling, indien de quotumheffing wordt geactiveerd, in 2019 operationeel moet zijn.

Een uitlener mag alleen uren mag overdragen als hij beschikt over een bepaalde SBI codering (sector bedrijfsindeling) in het NHR (basisregistratie handelsregister). Alleen organisaties die beroepsmatig personeel uitlenen mogen uren overdragen aan inleners.